

Sygn. akt IV CZ 83/07

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka

SSN Zbigniew Strus (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku R. W.

przy uczestnictwie T. W.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 listopada 2007 r.,

zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 29 listopada 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w G. zaskarżonym postanowieniem odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy R. W. od postanowienia z 13 marca 2007 r. wydanego po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji uczestniczki postępowania T. W. Ustalając, że skarga jest niedopuszczalna Sąd drugiej instancji wskazał przepis art. 519¹ § 2 k.p.c. ograniczający od dnia 6 lutego 2005 r. dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami z zakresu m. in. prawa spadkowego ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia jeżeli nie przekracza kwoty 150.000 zł. Wnioskodawca w rozpoznawanej sprawie określił wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej kwotą 159 693, 64 zł, tymczasem w apelacjach uczestniczki postępowania wartość ta wynosiła 135.000 zł, a w apelacji wnioskodawcy kwotę 136.000 zł. Oceniając te okoliczności Sąd Okręgowy powołał się na uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2003 r., sygn. III CZ 153/02 (OSNC 2004/4/60) wskazujące, że zasadniczo granicę wartości zaskarżenia w sprawach o podział masy majątkowej określa wartość udziału uczestnika wnoszącego środek zaskarżenia (odwoławczy) oraz dopuszczające odstępstwo od tej reguły w razie zaskarżania zasady podziału lub objęcia również kwot spornych z zakresu rozliczenia pożytków lub nakładów. W skardze kasacyjnej granicę tej wartości określa wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji. Rozważając te okoliczności Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że podniesienie wartości w skardze ponad kwoty wskazane w apelacji - było nieusprawiedliwione. Zażalenie na to postanowienie złożył wnioskodawca.

Skarżący zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c., polegające na przekroczeniu kompetencji kontrolnych sądu drugiej instancji ograniczonych do badania, czy zostały spełnione wymogi formalne skargi. Przyczyny usprawiedliwiające wskazaną wartość przedmiotu zaskarżenia, wyłuszczone w skardze kasacyjnej, stanowią jej integralną część niepodlegającą ocenie przez sąd drugiej instancji; dlatego skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskazany przez skarżącego przepis art. 398⁶ § 2 k.p.c. w sformułowaniu o niedopuszczalności skargi kasacyjnej „z innych przyczyn”, przyznaje szerokie kompetencje sądowi drugiej instancji. Mieści się w nich również ocena dopuszczalności skargi kasacyjnej ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, w sprawach o podział majątku wspólnego. Sąd Najwyższy w powołanym wyżej postanowieniu III CZ 153/02 wskazał na możliwe odstępstwa od reguły uzależniającej wartość zaskarżenia od wartości udziału uczestnika. Nie ma jednak podstaw, aby w takich wypadkach prawidłowość określenia wartości przedmiotu zaskarżenia wyłączać spod oceny sądu drugiej instancji. Merytoryczna kontrola skargi kasacyjnej, o której jest mowa w zażaleniu nie dotyczy wymagań formalnych, do których zaliczyć trzeba także określenie wartości przedmiotu zaskarżenia lecz dotyczy usprawiedliwienia dla wniosków skargi, czyli zasadności podstaw kasacyjnych. Kontrola dopuszczalności ze względów formalnych oraz wartość przedmiotu zaskarżenia ustanowiona w ustawie jest natomiast sprawowana zasadniczo przez sąd odwoławczy.

Skarżący w zażaleniu ograniczył się do nieuzasadnionego kwestionowania kompetencji Sądu drugiej instancji i ogólnikowo odwołał się treści skargi kasacyjnej, jakoby usprawiedliwiającej wskazaną wartość przedmiotu sporu. W skardze natomiast powołał się na swoje żądanie zwrotu nakładów poczynionych na majątek wspólny w kwocie 136 000 zł oraz przedstawił w jej części końcowej wywód zawierający twierdzenie – oparte na postanowieniu Sądu Najwyższego z 8 stycznia 1998 r. (II CZ 154/97), iż wartość ta zależy od zakresu przedmiotu zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji. Odnosząc to stwierdzenie do okoliczności sprawy wskazał, że uczestniczka postępowania zaskarżyła postanowienie sądu pierwszej instancji w pkt II co do kwoty 136.000 zł oraz w punkcie IV w całości, tj. kwoty 23 693, 64 zł, co ma usprawiedliwiać wartość przedmiotu zaskarżenia określoną „przez kasatora”.

Przedstawiona przez wnioskodawcę argumentacja wymaga konkretyzacji, bowiem z lakonicznego przedstawienia niepowiązanych ze sobą twierdzeń nie można ocenić zasadności zażalenia.

Z akt sprawy wynika zatem, że Sąd pierwszej instancji:

ustalił wartość majątku wspólnego w kwocie 298 197 zł (pkt I), a wartość nakładów z majątku odrębnego wnioskodawcy na majątek wspólny w kwocie 152 530, 28 zł (pkt II).

Oddalił wniosek w pozostałym zakresie odnośnie do składu majątku wspólnego, w zakresie innych rzeczy ruchomych oraz do składnika majątku w postaci bliżej nieomówionego prawa do lokalu spółdzielczego przy ul. Z. (pkt V).

Ponadto zasądził od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym kwotę 23 693, 64 zł (pkt IV).

Postanowienie to zostało zaskarżone apelacją uczestniczki:

- w punkcie II odnośnie do kwoty 136 000 zł,
- w punkcie IV w całości, tj. do kwoty 23 693, 64 zł

Zakresowi zaskarżenia odpowiadał wniosek apelacji uczestniczki o obniżenie wartości nakładów wnioskodawcy, podlegających rozliczeniu o 136 000 zł i zmianę orzeczenia dotyczącego spłaty przez zasądzenie od R. W. na rzecz T. W. kwoty 52 571, 50 zł.

Sąd Okręgowy na skutek rozpoznania apelacji:

w punkcie II ustalił wartość nakładów wnioskodawcy na majątek wspólny w kwocie 16 530, 28 zł, a w punkcie IV tytułem wyrównania zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 44 306 zł.

Uwzględnienie apelacji uczestniczki polegało zatem na obniżeniu o kwotę 136 000 zł wartości nakładów wnioskodawcy na majątek wspólny. Wynik tego ustalenia przekłada się na kwotę wyrównania udziału uczestniczki w majątku wspólnym po skompensowaniu nadwyżki (52 571, 80 zł), uzyskanej przez wnioskodawcę w naturze z kwotą obciążającą uczestniczkę z tytułu jej udziału w nakładach wnioskodawcy na majątek wspólny ($16\,530,28 : 2 = 8265,14$ zł). Do kwoty 136.000 zł ogranicza się interes prawny wnioskodawcy w zaskarżeniu postanowienia Sądu Okręgowego, decydujący o rzeczywistej wartości przedmiotu

zaskarżenia. Orzeczenie zaskarżane skargą kasacyjną nie zmieniało składu majątku podlegającego podziałowi ani jego wartości lub sposobu podziału. Sąd Okręgowy trafnie zatem ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia i uznał, że ze względu na brzmienie art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. skarga jest niedopuszczalna.

Z powyższych względów zażalenie jako bezzasadne podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.